

Nationella prov i grundskolan våren 2012

I denna promemoria beskrivs Skolverkets statistik om nationella prov i grundskolan våren 2012. Provresultat redovisas för årskurserna 3, 6 och 9.

Våren 2012 var första gången ämnesprov gavs i årskurs 6. I årskurs 6 och 9 genomfördes proven på bestämda datum medan proven i årskurs 3 genomfördes under en tvåmånadersperiod.

Enligt skollagen (2010:800) är nationella ämnesprov obligatoriska att använda för grundskolan. Resultaten från proven ska ge en bild av elevernas kunskapsnivå. De ska också ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapskraven uppfylls på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå.

I statistiken redovisas uppnådda kravnivåer per delprov samt andel elever som uppnått kravnivån på alla delprov i ämnesprov i årskurs 3 och 6. För årskurs 9 redovisas det sammanvägda provbetyget per ämnesprov samt delprovsbetyg i engelska och svenska alternativt svenska som andraspråk. Proven i årskurs 6 kommer framöver ha en betygsgrundande roll då betyg införs även i årskurs 6. Ett sammanvägt provbetyg kommer att ges i årskurs 6 från och med läsåret 2012/13.

Statistiken är nationell och avser alla grundskolor i Sverige. Uppgifterna samlas in enligt Skolverkets föreskrift 2011:142 *Skolverkets föreskrifter om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m.*

Promemorian inleds med ett avsnitt som sammanfattar provresultaten för samtliga årskurser, därefter följer ett avsnitt för respektive skolform.

INNEHÅLL

Genomförande av de nationella proven	3
Sammanfattning av provresultaten	4
Matematik är det ämnesprov som är svårast	4
Niondeklassare klarade kraven bäst	4
Flickor klarade proven i högre utsträckning	5
Skrivuppgifterna svårare för pojkarna	5
Föräldrarnas utbildningsnivå betydelsefull genom hela grundskolan	7
Resultaten skiljer sig beroende på elevens ursprung	8
Provresultat årskurs 3	9
Eleverna har svårt att hantera skriftliga räknemetoder i matematik	12
I svenska var skrivuppgifterna svårast	13
I svenska som andraspråk var den beskrivande texten svårast	14
Provresultat årskurs 6	16
I matematik var redovisning av lösningarna svårt	19
I engelska var skillnaderna små mellan delproven	20
I svenska var det svårast med skrivuppgifterna	21
Läsförståelsen i svenska som andraspråk var svår för många	22
Provresultat årskurs 9	23
I engelska har det receptiva delprovet högst andel som inte nådde godkänt	24
Färre nådde godkänt i matematik	25
I svenska är läsförståelse det svåraste delprovet	27
I svenska som andraspråk är variationen mellan delproven stor	29
Flickor klarade biologiprovet i högre grad än pojkar	30
Flickor och pojkar klarade fysikprovet lika bra	31
Kemiprovet har lägst andel godkända av NO-proven	32
Stora skillnader mellan kommunerna	33
Bakgrund	34
Insamling av ämnesprov	34
Olika redovisningssätt för årskurserna	34
Urval av skolor för ämnesprov i biologi, fysik och kemi	35
Statistik på Skolverkets webbplats	35
Uppgifter i Skolverkets databaser	35

Genomförande av de nationella proven

De nationella proven i grundskolan genomförs i årskurserna 3, 6 och 9 fast i olika många ämnen. Ämnesprov i matematik och svenska genomförs i alla årskurserna. Engelska genomförs i årskurserna 6 och 9. Ämnesproven i biologi, fysik och kemi har genomförts enbart i årskurs 9. Ämnesproven består av delprov men hur många och hur resultaten redovisas skiljer sig åt mellan ämnen och årskurser.

Oavsett årskurs använder de elever som läser svenska som andraspråk samma ämnesprov som i svenska men bedömningen sker utifrån kursplanen i svenska som andraspråk. Enligt de insamlade uppgifterna följde 8-9 procent av eleverna i årskurserna 3, 6 respektive 9 kursplanen i svenska som andraspråk.

Ämnesproven i årskurs 3 består av 15 delprov i matematik och svenska alternativt svenska som andraspråk. Det är 95 procent av eleverna som har genomfört alla delproven vårterminen 2012. Ungefär 97 procent av eleverna har genomfört alla sju delproven i matematik. I svenska var det 97 procent av eleverna som deltog i alla åtta delproven. I svenska som andraspråk var andelen lägre, 90 procent deltog i alla delproven. Jämfört med föregående läsår var det en något större andel av eleverna som genomförde proven.

Respektive ämnesprov i årskurs 6 bestod av 4 delprov förutom i engelska som bestod av 3 delprov. I årskurs 6 har de flesta eleverna, 89 procent, genomfört alla 11 delproven i matematik, engelska och svenska alternativt svenska som andraspråk. Ungefär 95 procent av eleverna har genomfört alla delproven i de olika ämnena förutom i svenska som andraspråk där bara 84,5 procent deltog i alla delproven.

I årskurs 9 består respektive ämnesprov av 2, 3 eller 4 delprov och det var 72 procent av eleverna som genomförde samtliga 12 delprov i 4 ämnesprov vårterminen 2012. Det var 89 procent som gjorde samtliga delprov i ämnesproven i engelska, matematik och svenska alternativt svenska som andraspråk. Det var 91 procent som gjorde båda delproven i ett av ämnena biologi, fysik eller kemi. Inom respektive ämne genomförde 93 procent provet i matematik, 94 procent i engelska och 95 procent i svenska eller svenska som andraspråk. För ämnesproven i biologi, fysik eller kemi var det ingen skillnad i andelen som genomförde provet.

Sammanfattning av provresultaten

Genomgående i de nationella proven finns det vissa mönster som återupprepas och nedan återfinns en sammanfattning av dessa provresultat.

Matematik är det ämnesprov som är svårast

I årskurs 3 finns inga stora skillnader mellan hur väl eleverna klarade proven i matematik och svenska, medan andelen som uppnådde kravnivån för alla delprov är lägre i svenska som andraspråk.

I årskurs 6 är andelen som uppnådde kravnivån för alla delprov i engelska högst följt av svenska, matematik och svenska som andra språk.

I årskurs 9 är det lika stor andel som fick godkänt i det sammanvägda provbetyget i svenska och engelska följt av matematik och svenska som andra språk. Av proven i de naturorienterade ämnena uppnådde högst andel av eleverna godkänt i fysik, följt av biologi och kemi.

Niondeklassare klarade kraven bäst

De nationella proven i årskurs 9 är betyggrundande och en sammanfattande bedömning görs i varje ämne vilket ger ett sammanvägt provbetyg. Eftersom motsvarande inte görs för årskurserna 3 och 6 har ett mått tagits fram för att ge en sammanfattande bild av respektive ämnesprov. Måttet baseras på hur stor andel som uppnått kravnivån på alla delprov i respektive ämnesprov för de elever som genomfört alla delproven inom respektive ämne.

I matematik var det 72 procent i årskurs 3 och 79 procent i årskurs 6 som uppnådde kravnivån på alla delprov medan det var 83 procent som hade godkänt sammanvägt provbetyg i årskurs 9. I svenska var det 74 procent i årskurs 3 och 82 procent i årskurs 6 som uppnådde kravnivån på alla delprov och 97 procent som hade godkänt sammanvägt provbetyg i årskurs 9. Motsvarande resultat för svenska som andraspråk är 50, 74 och 82 procent för årskurserna 3, 6 och 9. För ämnesprovet i engelska, som endast ges i årskurs 6 och 9, är det 87 procent som uppnådde kravnivån på alla delprov i årskurs 6 och 97 procent som hade lägst godkänt provbetyg i årskurs 9.

Flickor klarade proven i högre utsträckning

Det finns könsskillnader mellan delproven och inom årskurserna. Flickor klarade i något högre utsträckning alla delproven i svenska oavsett årskurs. I matematik är det inte lika stor skillnad mellan pojkar och flickor.

I årskurs 3 och svenska hade flickor genomgående bättre resultat på delproven än vad pojkarna hade. I matematik är mönstret lika utom för ett delprov där pojkarna hade något bättre resultat än flickorna.

Större andel flickor än pojkar i årskurs 6 lyckades uppnå kravnivåerna på alla delproven i matematik, svenska och svenska som andra språk. I engelska finns inga skillnader mellan könen.

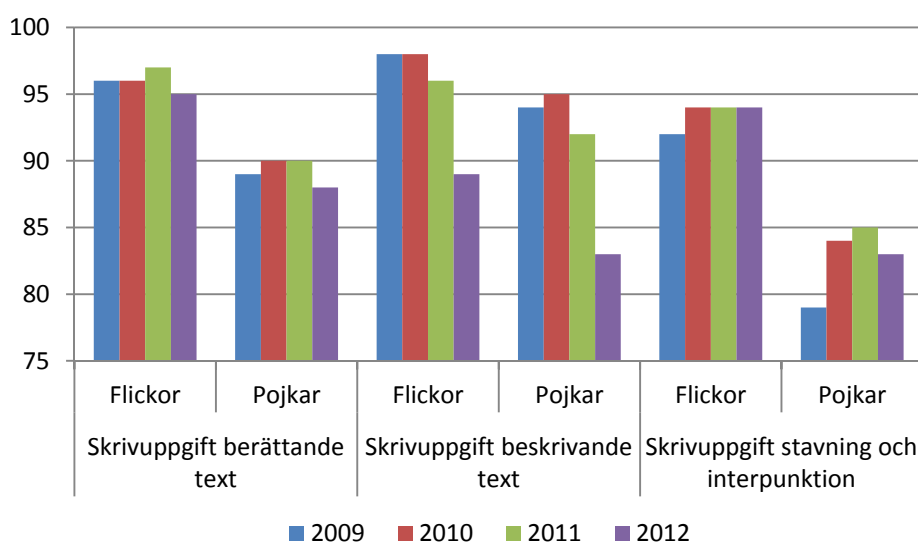
I årskurs 9 nådde flickorna godkänt i högre utsträckning jämfört med pojkarna i alla ämnen. De största skillnaderna finns i svenska, biologi och kemi.

Skrivuppgifterna svårare för pojkarna

Genomgående för alla tre årskurserna är att pojkarna har det svårare än flickorna för skrivuppgifterna i ämnesprovet svenska. Pojkarna i årskurs 3 hade påtagligt sämre resultat än flickorna i delproven som är skrivuppgifter. Skillnaden mellan flickor och pojkar i främst stavning och interpunktion har varit ungefär tio procentenheter sedan 2009 då ämnesproven i årskurs 3 infördes.

Diagram 1. Andel (%) elever i årskurs 3 som uppnått kravnivån i delproven som prövar skriftlig förmåga i svenska

Fördelat på kön, vårterminen 2009 - 2012.

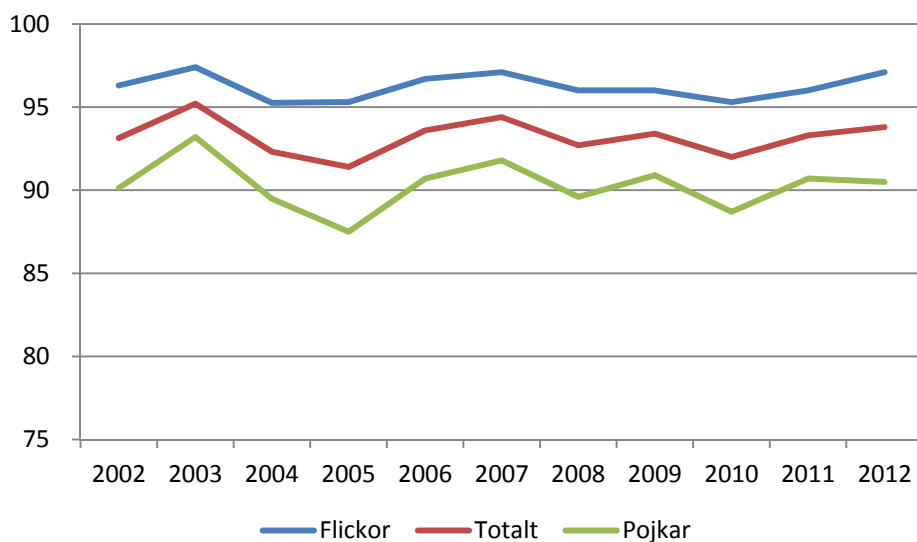
6 (35)
Dnr 71-2012:33

Även i årskurs 6 är det fler pojkar som inte nådde upp till kravnivåerna på skrivuppgifterna. I matematik och engelska är skillnaden liten mellan pojkarnas och flickornas resultat medan den är märkbar i ämnet svenska. Skillnaden mellan könen är 9–10 procentenheter. De uppgifterna som skiljer ut sig är även här skrivuppgifterna, både en berättande och en argumenterande text.

Mönstret återfinns i årskurs 9. Även här hade pojkarna en påtagligt sämre måluppfyllelse när det gäller delprovet med skrivuppgiften i svenska. Skillnaden har varit konstant ända sedan 2002, som var det första året som delprovet särredovisades.

Diagram 2. Andel (%) elever i årskurs 9 som uppnått lägst godkänt i delprovet som prövar skriftlig förmåga i svenska

Totalt och fördelat på kön, vårterminen 2002 - 2012

Föräldrarnas utbildningsnivå betydelsefull genom hela grundskolan

Något som är tydligt när det gäller elevers resultat i grundskolan är att det finns ett samband mellan föräldrarnas utbildningsnivå och betygsresultat i årskurs 9. Samma samband återfinns för resultaten på ämnesproven.

Redan i årskurs 3 har föräldrarnas utbildningsnivå betydelse för hur eleverna klarar ämnesproven. Denna inverkan förefaller fortsätta upp genom grundskolan och kvarstår i årskurs 9.

I årskurs 3 är skillnaderna ungefär lika stora i både svenska och matematik. Av eleverna med minst en förälder med eftergymnasial utbildning uppnådde 79 procent kravnivån på alla delproven i matematik av dem som genomförde samtliga delprov i ämnet. Av de elever som har föräldrar med högst gymnasial utbildning uppnådde 15 procentenheter färre kravnivån och för de med föräldrar med grundskoleutbildning låg andelen hela 30 procentenheter lägre än för de med minst en förälder med eftergymnasial utbildning. I svenska är andelen elever som uppnådde kravnivån på alla delprov 51, 66 respektive 80 procent för elever vars föräldrar har för-, gymnasial respektive eftergymnasial utbildning.

I årskurs 6 finns samma mönster och skillnaderna är mest påtagliga inom ämnesprovet i matematik och minst påtagliga inom ämnesprovet i engelska. Även om skillnaderna är stora inom alla ämnesproven. I svenska, svenska som andraspråk och matematik är det endast ungefär hälften av eleverna med föräldrar med förgymnasial utbildning som uppnådde kravnivån.

Resultaten från ämnesproven i årskurs 9 visar ett likartat mönster. De största skillnaderna i resultat finns i matematik där 39 procent av de med föräldrar med grundskoleutbildning inte uppnådde kravnivån. Motsvarande för elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning var 23 procent och om minst en förälder hade eftergymnasialutbildning 10 procent. Dock var skillnaderna minst i svenska. Där var andelen som ej uppnått kravnivån 8, 4 respektive 1 procent för elever vars föräldrar har för-, gymnasial respektive eftergymnasial utbildning. Motsvarande siffror för engelska var 14, 4 och 1 procent.

Det finns även andra faktorer som påverkar resultat i grundskolan. Kön, som visats tidigare, och utländsk bakgrund. Det går inte att utesluta att resultaten uppdelade på föräldrars utbildningsnivå också påverkas av att föräldrar till elever med utländsk bakgrund har en annan fördelning av utbildningsnivå än föräldrar till elever med svensk bakgrund.

Resultaten skiljer sig beroende på elevens ursprung

Resultaten från ämnesproven kan också visas utifrån elevens ursprung. Man skiljer på elever födda utomlands, elever födda i Sverige med två föräldrar födda utomlands och elever födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige. Den sistnämnde klassas som svensk bakgrund. Genomgående i alla tre årskurserna är att högst andel som klarade alla ämnesprov är bland elever med svensk bakgrund.

I årskurs 3 var det ingen skillnad i andel elever som uppnådde kravnivån på alla delprov i matematik mellan elever födda utomlands och elever födda i Sverige med två föräldrar födda utomlands. Andelen som klarade kravnivån var större för elever med svensk bakgrund. Ett liknande mönster finns i svenska även om skillnaderna mellan andel elever med svensk bakgrund och utländsk bakgrund var mindre. Andelen elever som uppnådde kravnivån på alla delprov var dessutom större för elever födda utomlands, jämfört med elever födda i Sverige med två föräldrar födda utomlands. Detta beror dock på att många elever födda utomlands genomförde provet i svenska som andraspråk.

Resultaten för årskurs 6 var snarlik årskurs 3 men skillnaderna var mindre för ämnesprovet i svenska. I engelska var det något större andel som uppnådde kravnivån på alla delprov för elever med svensk bakgrund jämfört med elever födda i Sverige med båda föräldrar födda utomlands. Andelen för elever födda utomlands var cirka 10 procentenheter lägre än de två övriga.

I ämnesprovet i svenska i årskurs 9 finns inga skillnader mellan elever med svensk bakgrund, elever födda i Sverige med föräldrar födda utomlands och elever födda utomlands när det gäller andelen elever som fått lägst godkänt sammanvägt provbetyg. Dock bedöms de elever som läser svenska som andraspråk enligt kursplanen för svenska som andraspråk. Skillnaderna var större i ämnesprovet för matematik. Där var skillnaden 14 procentenheter mellan elever med svensk bakgrund och elever födda utomlands som fick lägst godkänt provbetyg. I ämnesprovet i engelska var det i stort sett ingen skillnad i andel elever som fick lägst godkänt provbetyg mellan elever med svensk bakgrund och elever födda i Sverige med föräldrar födda utomlands. Elever födda utomlands hade däremot en lägre andel som fick minst godkänt. Andelarna som fick lägst godkänt provbetyg i biologi, fysik och kemi liknar fördelningen över andelarna i matematik. Skillnaderna mellan elever med svensk bakgrund och elever födda utomlands var störst i ämnesprovet i kemi, följt av biologi och fysik.

Provresultat årskurs 3

Av de elever som deltog i alla delprov i matematik klarade knappt 72 procent att nå upp till kravnivåerna på samtliga delprov. Samtidigt är det 4 procent som klarade högst två av de sju delproven. När det gäller delproven i svenska var det knappt 74 procent som klarade alla åtta delproven. Få elever, 3,5 procent, klarade färre än fem av delproven i svenska. I svenska som andraspråk var det 50 procent av elever som hade svårt att nå upp till de satta kravnivåerna och nästan 14 procent klarade hälften av de åtta delproven.

Tabell 1. Fördelning (%) över antal delprov eleverna i årskurs 3 uppnått kravnivån av de elever som genomfört alla delprov i ämnet, vårterminen 2012.

Antal prov med uppnådd kravnivå	Matematik	Svenska	Svenska som andraspråk
0	0,9	0,1	0,8
1	1,2	0,3	1,6
2	1,7	0,6	2,4
3	2,3	0,9	3,9
4	3,3	1,6	4,9
5	5,8	3,0	7,7
6	13,2	5,9	11,1
7	71,6	13,9	17,6
8		73,8	50,2
Totalt antal elever	97 295	89 467	7 751

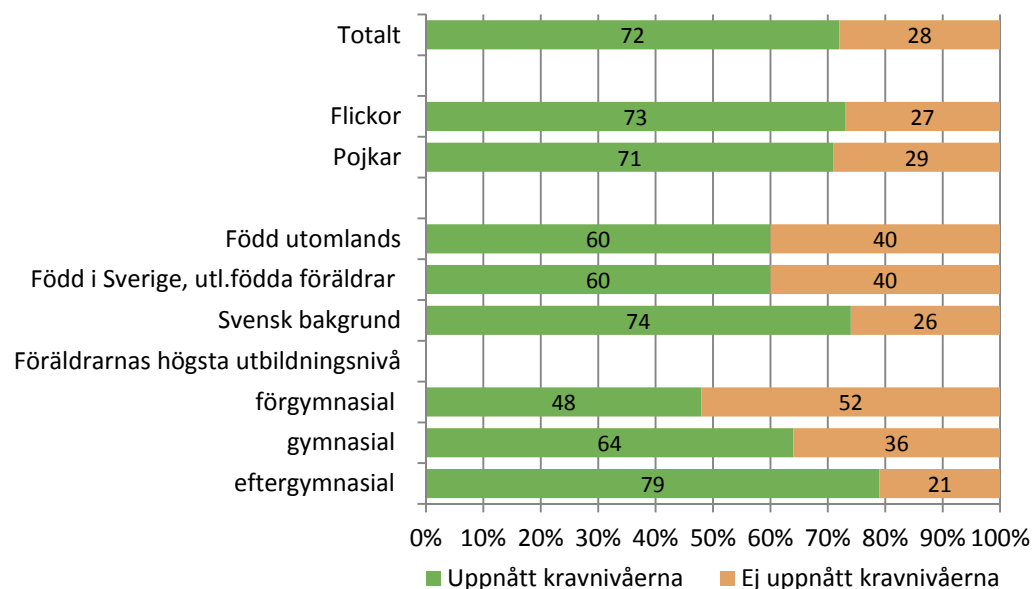
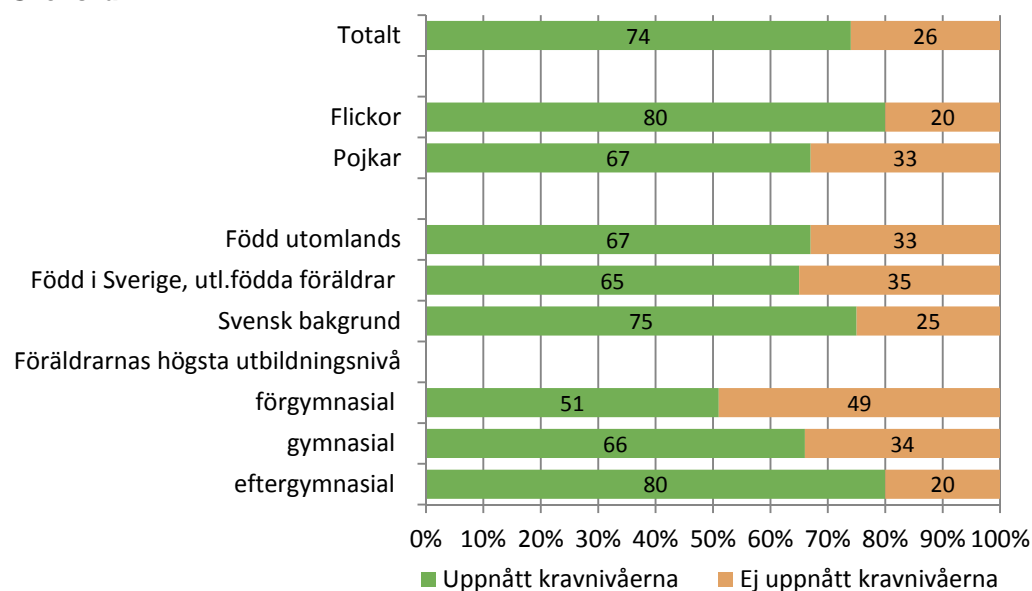
Av de elever som gjorde alla delproven klarade flickorna proven i något högre utsträckning än pojkarna. I svenska och svenska som andraspråk uppnådde flickorna kravnivåerna i betydligt högre utsträckning medan det var jämnare fördelat bland de som klarade alla sju delproven i matematik.

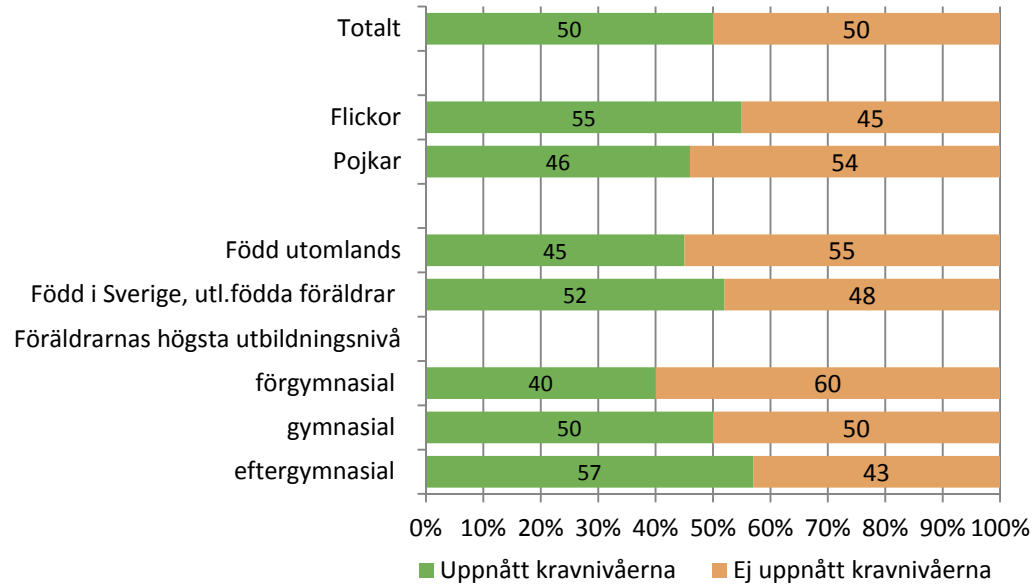
Elever med svensk bakgrund klarade proven i högre utsträckning än de elever som har utländsk bakgrund. I gruppen med utländsk bakgrund ingår elever som är födda utomlands och elever som är födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands. Oavsett om eleven är född utomlands eller i Sverige i gruppen utländsk bakgrund uppnådde 60 procent kravnivåerna på alla delproven av de som genomförde alla delproven i matematik.

Det är stor skillnad i resultaten mellan olika elevergrupper avseende föräldrars utbildningsnivå. Det är en liten grupp elever som har föräldrar med högst förgymnasial utbildning men eleverna inom den kategorin klarar proven i lägre utsträckning än de som har föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning. Av de elever som gjort alla delproven i matematik är det färre än varannan elev med föräldrar med förgymnasial utbildning som uppnått kravnivån på alla delproven. Motsvarande för elever med eftergymnasialt utbildade föräldrar är närmare 4 av 5 elever. Samma mönster återfinns på proven i svenska och svenska som andraspråk.

Diagram 3. Andel elever i årskurs 3 som uppnått kravnivåerna av de elever som gjort alla delproven

Totalt och för olika bakgrundsvariabler vårterminen 2012

Matematik**Svenska**

Svenska som andraspråk

12 (35)
Dnr 71-2012:33

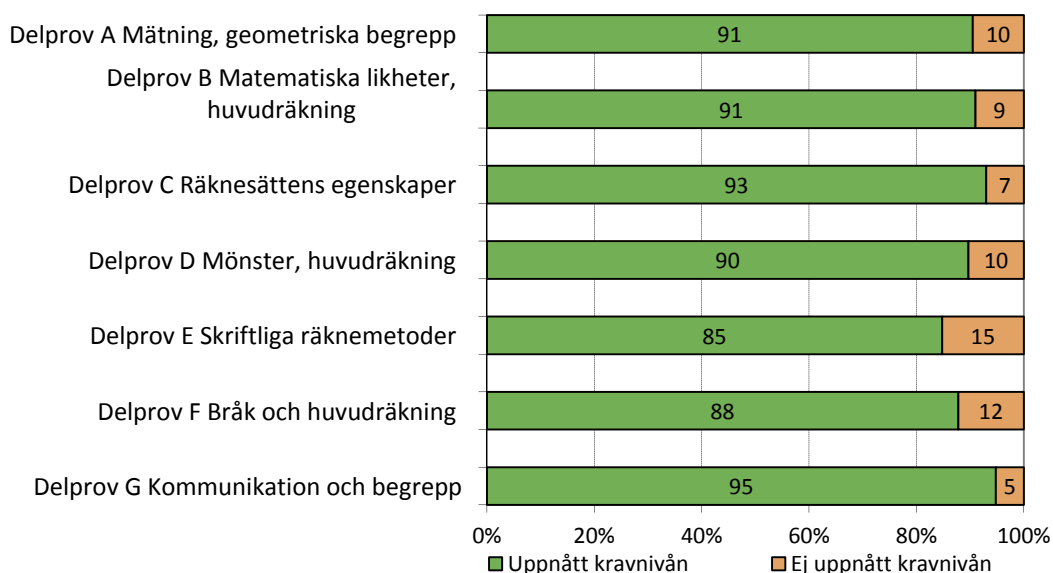
Eleverna har svårt att hantera skriftliga räknemetoder i matematik

Här följer en resultatredovisning per ämne som bygger på resultaten från de elever som genomfört respektive delprov.

Det finns skillnader i hur väl eleverna lyckades uppnå kravnivån mellan delproven i matematik. De delprov som flest elever klarade var delprov G, som var en gruppuppgift. Här uppnådde 95 procent av eleverna kravnivån.

Det svåraste delprovet var delprov E, som behandlade skriftliga räknemetoder. På detta delprov uppnådde 85 procent av eleverna kravnivån. Samtidigt kan noteras att över 20 procent av eleverna hade maxvärdet på delprov E.

Diagram 4. Andel elever i årskurs 3 som uppnått respektive inte uppnått kravnivån på de olika delproven i matematik, vårterminen 2012.

Den största skillnaden finns mellan elever med förgymnasialt respektive eftergymnasialt utbildade föräldrar. Skillnaderna mellan dessa två grupper varierar mellan delproven. De delprov i matematik som uppvisade de största skillnaderna var de delprov som många elever hade svårt att klara, nämligen delprov E, skriftliga räknemetoder respektive delprov F, bråk och huvudräkning. Ungefär var tredje elev med kortutbildade föräldrar klarade inte kravnivån. Motsvarande för elever med gymnasialt och högskoleutbildade föräldrar var en av fem respektive en av tio elever.

I ett av de sju delproven, delprov B om matematiska likheter hade pojkarna något bättre resultat än flickorna, skillnaderna är emellertid genomgående små. Både flickor och pojkar klarade delprov G, kommunikation och begrepp i högst utsträckning och delproven E, skriftliga räknemetoder i lägst utsträckning.

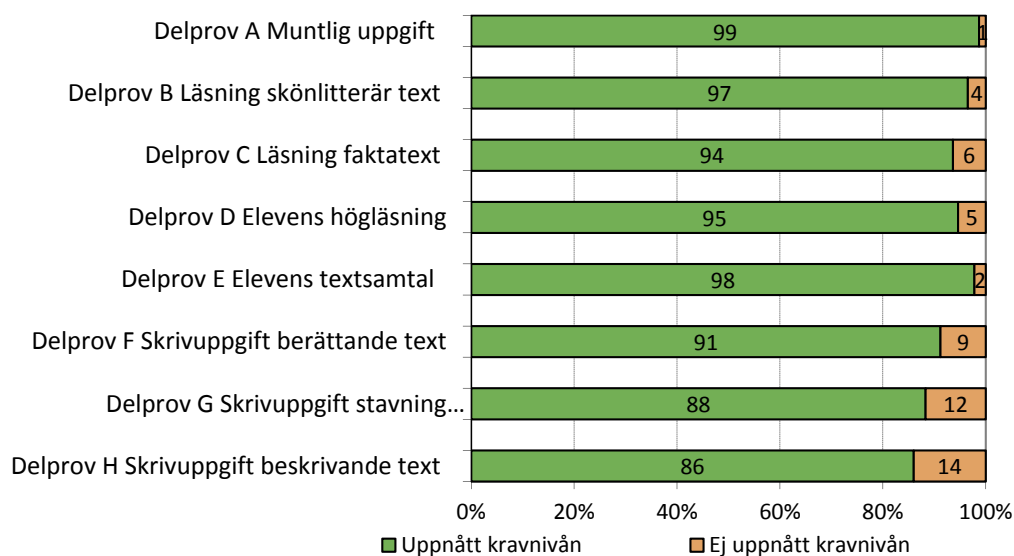
Elever med svensk bakgrund klarade samtliga delprov i högre grad jämfört med elever med utländsk bakgrund.

I svenska var skrivuppgifterna svårast

I svenska lyckades eleverna i högre utsträckning i delprov A och E. Delprov A var en muntlig uppgift där förmågan att kunna samtala, ställa frågor och framföra egna åsikter prövades. Delprov E handlade om att läsa en text enskilt och sedan samtal om den. Totalt 98 respektive 99 procent av eleverna uppnådde kravnivån på delprov A och E.

De delprov som eleverna klarade i lägst utsträckning var delprov G som prövade stavning och interpunktion och delprov H som var en skrivuppgift med beskrivande text. Totalt uppnådde 88 respektive 86 procent kravnivån. Delproven som prövade elevernas läsförmåga (delprov B, C och D) klarade 94-97 procent av eleverna.

Diagram 5. Andel elever i årskurs 3 som uppnått respektive inte uppnått kravnivån på de olika delproven i svenska, vårterminen 2012

Även i ämnet svenska hade föräldrarnas utbildningsnivå mycket stor betydelse för hur väl eleverna klarade delproven. Delprov A, muntlig uppgift var det delprov samtliga elever klarade bäst oavsett föräldrarnas utbildningsnivå. Barn till föräldrar med eftergymnasial utbildning klarade även delprov E, textsamtalet och delprov B, läsning av skönlitterär text i ungefär lika stor utsträckning som delprov A. Största skillnaden mellan grupperna fanns i delprov G, stavning och interpunktion och delprov H, skrivuppgift; beskrivande text där 19-20 procentenheter skiljer mellan barn till föräldrar med grundskoleutbildning och de med minst en förälder med eftergymnasial utbildning.

14 (35)
Dnr 71-2012:33

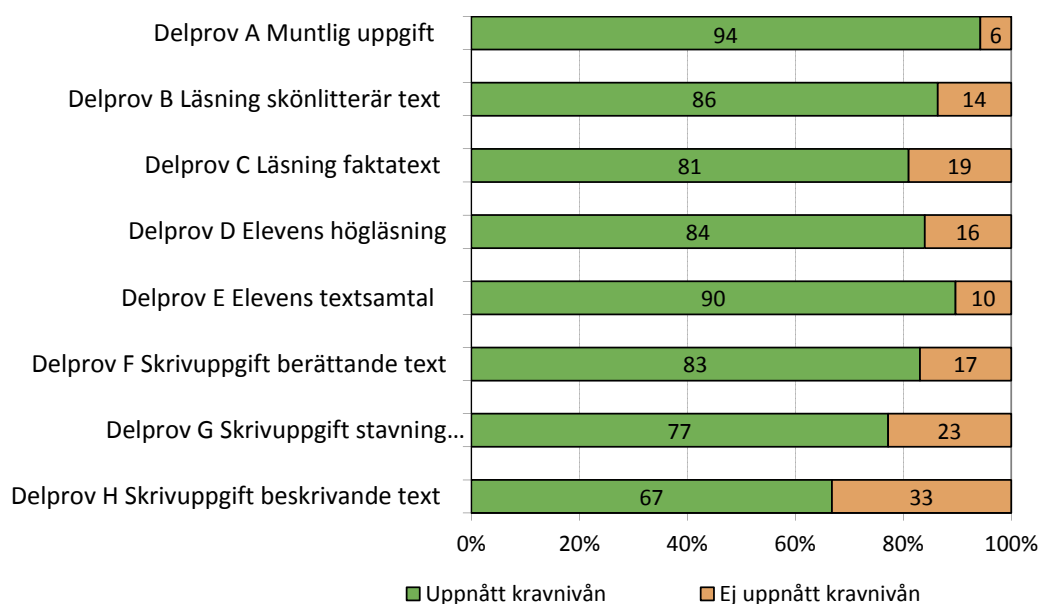
På alla delprov uppnådde flickorna klart bättre resultat än pojkarna. Den största skillnaden var i delprov G som prövade stavning och interpunktion i skrivande av en berättande text. Detta delprov var det svåraste sett till resultaten för pojkarna, 83 procent uppnådde kravnivån och skillnaden mellan könen var 11 procentenheter. Flickorna hade istället svårast med den beskrivande texten, delprov H, med 89 procent som uppnådde kravnivån.

Elever med svensk bakgrund hade bättre resultat än elever med utländsk bakgrund. Den största skillnaden fanns för delprov H och skillnaden uppgick till nästan 9 procentenheter.

I svenska som andraspråk var den beskrivande texten svårast

Skillnaden mellan delprovresultaten var stor i svenska som andraspråk. På delprov A, som var en muntlig uppgift där förmågan att kunna samtala, ställa frågor och framföra egna åsikter prövades, uppnådde 94 procent kravnivån och var det delprov som flest elever klarade. Delprov H, skrivuppgiften med beskrivande text, var svårast för eleverna och endast 67 procent nådde upp till kravnivån.

Diagram 6. Andel elever i årskurs 3 som uppnått respektive inte uppnått kravnivån på de olika delproven i svenska som andraspråk, vårterminen 2012

I alla delprov i svenska som andraspråk finns könsskillnader där flickorna nådde kravnivån i högre utsträckning än pojkarna. De minsta skillnaderna mellan pojkar och flickor återfinns i delproven A, D respektive E dvs. de prov som bedömer muntlig förmåga, högläsning och textsamtal, en skillnad på 2 procentenheter.

Även i svenska som andraspråk har föräldrarnas utbildningsnivå stor betydelse för hur eleverna klarar delproven. Delprov H, dvs. delprovet med skrivuppgift beskrivande text, är det delprov som uppvisar den största skillnaden mellan elever med förgymnasialt utbildade föräldrar och elever med eftergymnasialt utbildade föräldrar, en skillnad på 15 procentenheter.

Provresultat årskurs 6

Av de elever som deltog i alla fyra delproven i matematik misslyckades var femte elev att nå upp till kravnivåerna på samtliga delprov.

När det gäller delproven i svenska var det något fler av eleverna som klarade alla fyra delproven. I svenska som andraspråk hade nästan hälften av eleverna svårt att nå upp till de satta kravnivåerna på alla delproven.

Tabell 2. Fördelning (%) över antal delprov eleverna i årskurs 6 uppnått kravnivån av de elever som genomfört alla delprov i ämnet, vårterminen 2012

Antal prov med uppnådd kravnivå	Matematik	Engelska	Svenska	Svenska som andraspråk
0	2,2	3,8	0,7	5,9
1	4,1	3,3	1,9	8,4
2	5,5	5,9	4,6	12,7
3	9,7	86,9	10,6	18,8
4	78,6		82,1	54,3
Totalt antal elever	88 638	88 516	81 668	6 810

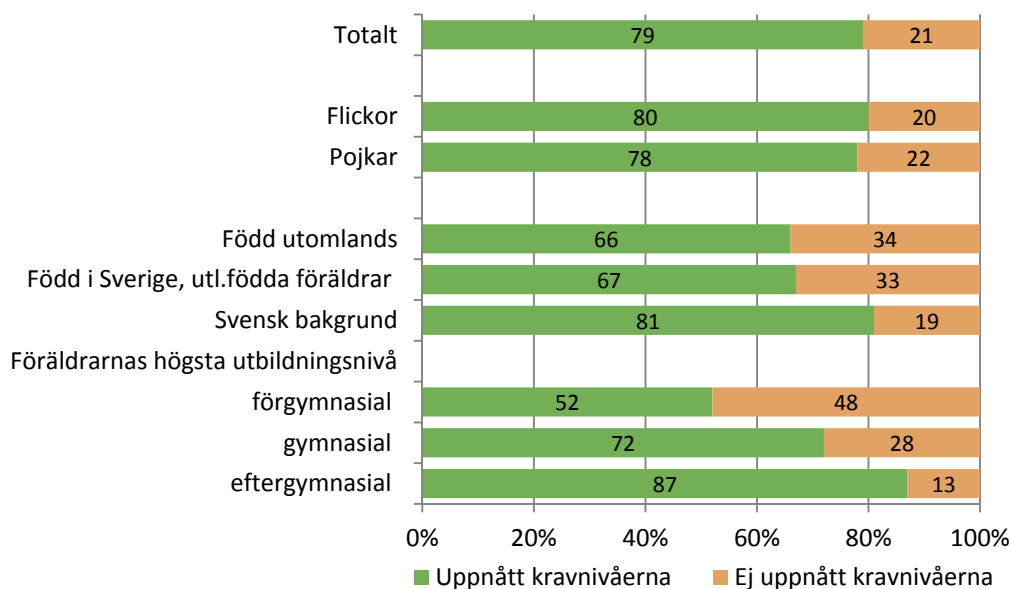
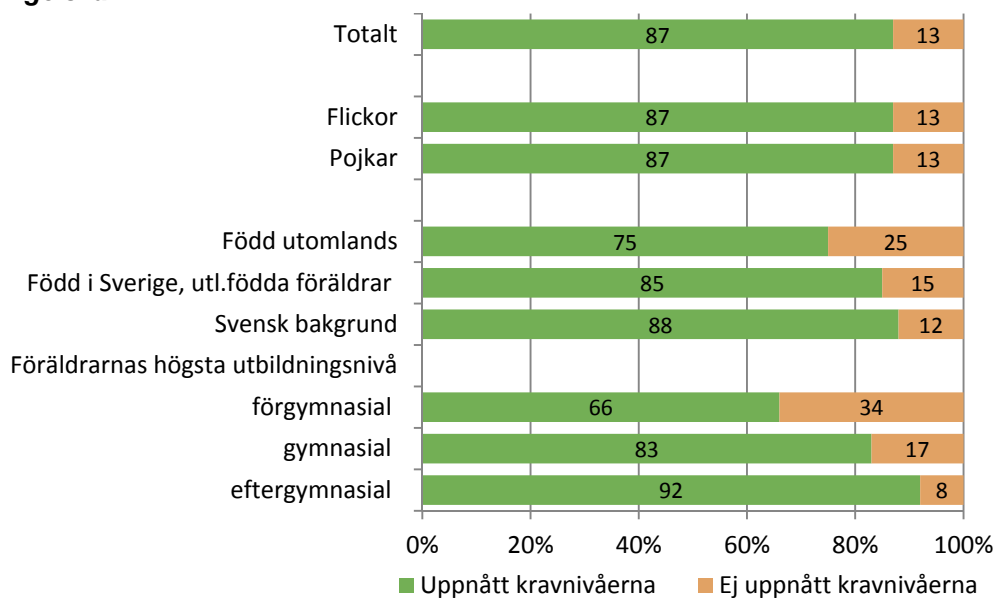
Fler flickor än pojkar uppnådde kravnivåerna på alla delproven i matematik, svenska och svenska som andraspråk. Dock var skillnaden liten i matematik medan det inte fanns någon skillnad alls i engelska.

När det gäller elever födda utomlands kan utläsas att de har svårare att nå upp till kravnivåerna i proven inom alla ämnena. Även elever med två utlandsfödda föräldrar har lägre andelar som uppnått kravnivåerna på alla delproven än de med svensk bakgrund, mest påtagligt är det i proven för matematik.

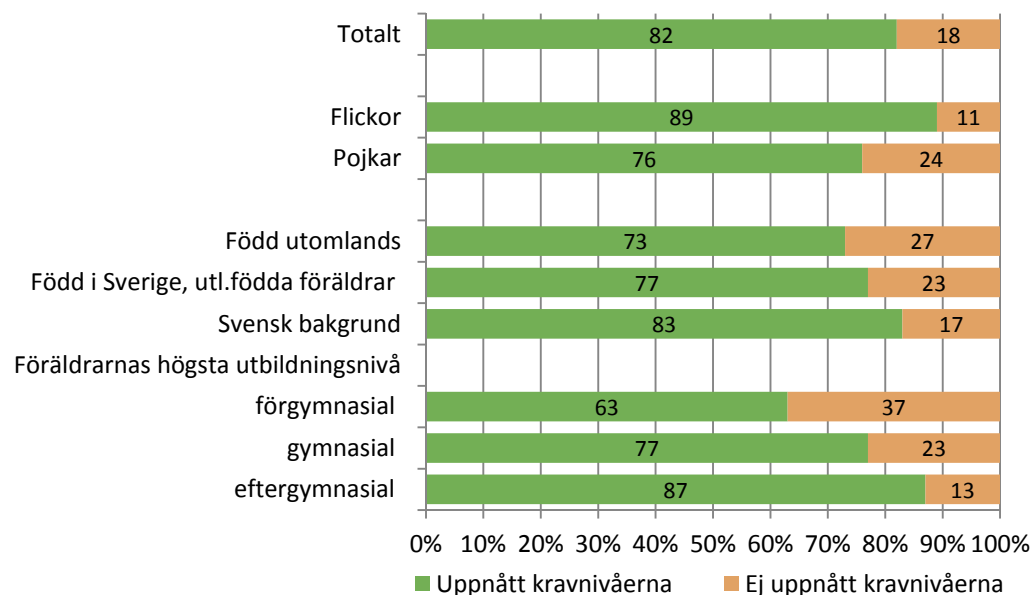
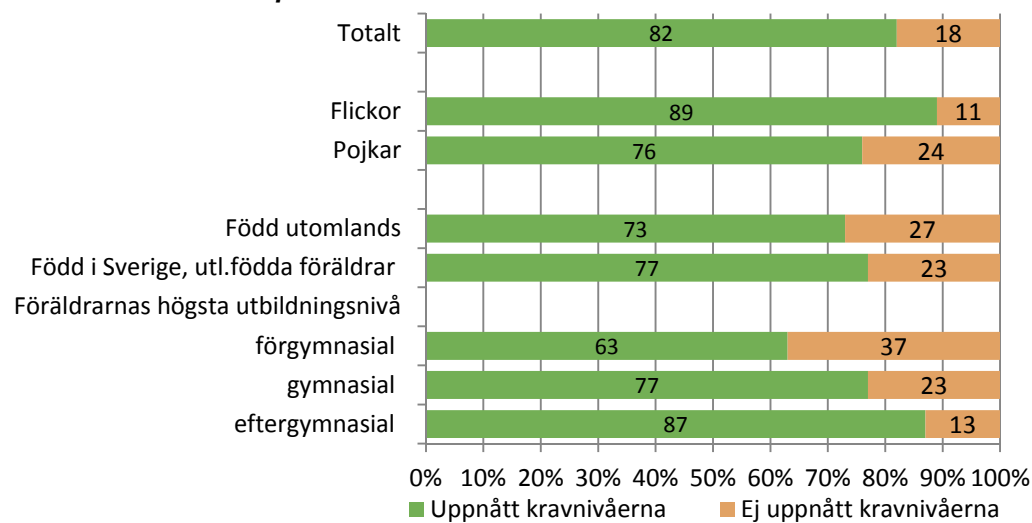
När det gäller föräldrarnas utbildningsnivå är det tydligt i alla ämnesproven att elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning har uppnått kravnivåerna i högre utsträckning än de med högst gymnasieutbildade föräldrar.

Diagram 7. Andel elever i årskurs 6 som uppnått kravnivåerna av de elever som gjort alla delproven

Totalt och för olika bakgrundsvariabler vårterminen 2012.

Matematik**Engelska**

18 (35)
Dnr 71-2012:33

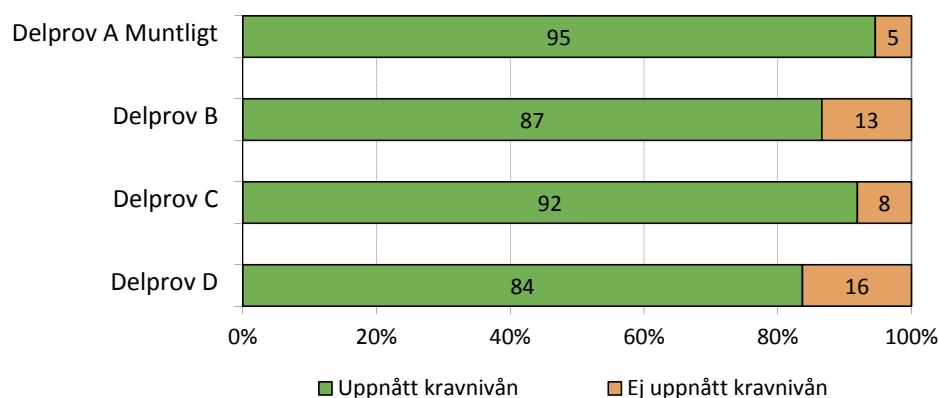
Svenska**Svenska som andraspråk**

I matematik var redovisning av lösningarna svårt

Här följer en resultatredovisning per ämne som bygger på resultat från de elever som genomfört respektive delprov.

I matematik gavs fyra delprov som prövar olika förmågor. Det delprov som flest elever klarade var delprov A som var ett muntligt prov. Här uppnådde 95 procent av eleverna kravnivån. Delprov B och D var de svåraste delproven och 84 respektive 87 procent uppnådde kravnivån av de elever som gjort delproven. Här prövades samtliga förmågor och eleverna fick tillgång till miniräknare i D men inte i B. I delprov C prövades i huvudsak begreppsförmågan och metodförmågan.

Diagram 8. Andel elever i årskurs 6 som uppnått respektive inte uppnått kravnivån på de olika delproven i matematik

Det delprov i matematik som uppvisade den största skillnaden i resultat mellan olika elevgrupper avseende föräldrars utbildning var delprov D. Totalt 61 procent av eleverna med förgymnasialt utbildade föräldrar klarade kravnivån. Motsvarande för elever med gymnasialt och eftergymnasialt utbildade föräldrar var 79 respektive 90 procent.

Skillnaderna mellan flickornas och pojkarnas resultat var små men flickorna hade något bättre resultat på alla delproven. Både flickor och pojkar klarade delprov A i högre utsträckning, vilket var ett muntligt prov.

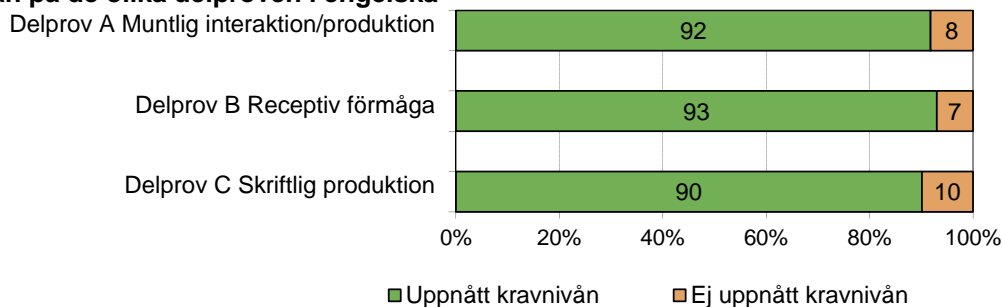
I samtliga delprov hade elever med svensk bakgrund bättre resultat än elever med utländsk bakgrund. Den största skillnaden fanns i det delprov som eleverna hade svårast att klara, delprov D, där 73 procent av eleverna med utländsk bakgrund klarade kravnivån medan motsvarande för elever med svensk bakgrund var 86 procent.

20 (35)
Dnr 71-2012:33

I engelska var skillnaderna små mellan delproven

Det delprov i engelska som eleverna lyckades bäst i var delprov B som prövade den receptiva förmågan, dvs läs- och hörförståelse. Totalt 93 procent av eleverna nådde kravnivån. Det delprov som eleverna klarade i lägst utsträckning var delprov C, där eleven får skriva själv, 90 procent nådde kravnivån.

Diagram 9. Andel elever i årskurs 6 som uppnått respektive inte uppnått kravnivån på de olika delproven i engelska

Skillnaden mellan elever med förgymnasialt utbildade och eftergymnasialt utbildade föräldrar var 20-21 procentenheter på alla delproven.

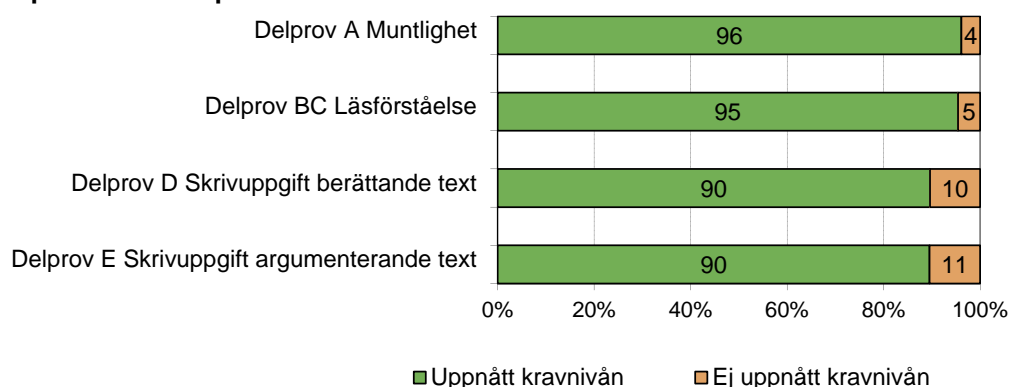
Resultaten var ungefär desamma för flickor och pojkar. Den största skillnaden var i delprov C som prövade skriftlig produktion. Detta delprov var det svåraste sett till resultaten för både pojkarna och flickorna, men pojkarnas andel som ej uppnådde kravnivån var 1,5 procentenhet högre än flickornas.

Elever med svensk bakgrund hade bättre resultat än elever med utländsk bakgrund och skillnaderna låg på 6-7 procentenheter.

I svenska var det svårast med skrivuppgifterna

Det delprov i svenska som eleverna klarade främst var delprov A som var ett muntligt prov. Totalt 96 procent av eleverna uppnådde kravnivån på detta delprov. Delprov som eleverna klarade i lägst utsträckning var delproven D och E som var skrivuppgifter. Det var 90 procent som nådde kravnivån.

Diagram 10. Andel elever i årskurs 6 som uppnått respektive inte uppnått kravnivån på de olika delproven i svenska

Skrivuppgifterna i delprov D och E var svårast att uppnå kravnivån på och de uppvisade även den största skillnaden avseende elevers föräldrars utbildningsnivå. Elever med förgymnasialt utbildade föräldrar hade 15 procentenheter högre andel som ej uppnådde kravnivån jämfört med elever med eftergymnasialt utbildade föräldrar.

På alla delprov uppnådde flickorna bättre resultat än pojkarna. De största skillnaderna var i delprov D och E, dvs skrivuppgifterna. Skillnaden mellan könen var på dessa delprov 9-10 procentenheter.

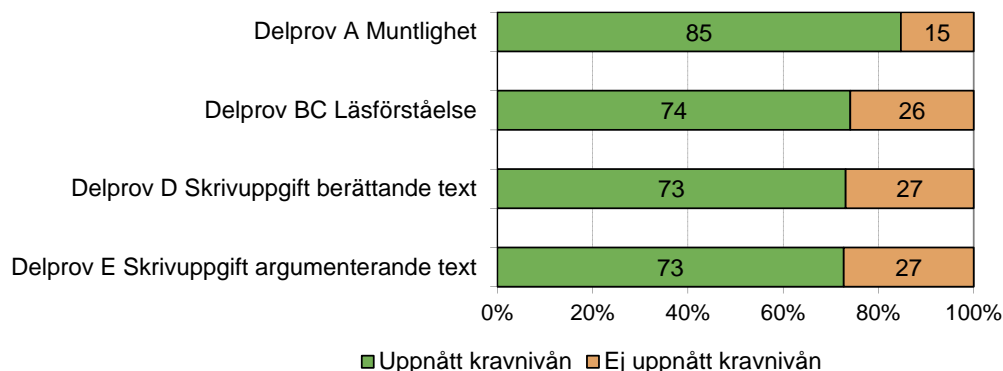
Elever med svensk bakgrund hade bättre resultat än elever med utländsk bakgrund. Den minsta skillnaden fanns i det muntliga delprovet (A), 3 procentenheter, medan den största fanns i läsförståelsen (BC), 5 procentenheter.

22 (35)
Dnr 71-2012:33

Läsförståelsen i svenska som andraspråk var svår för många

På delprov A, som var ett muntligt prov, uppnådde 85 procent kravnivån och var det delprov som flest elever klarade. För de övriga delproven var andelen som uppnådde kravnivåerna 73-74 procent.

Diagram 11. Andel elever i årskurs 6 som uppnått respektive inte uppnått kravnivån på de olika delproven i svenska som andraspråk

I alla delprov i svenska som andraspråk finns könsskillnader där flickorna nådde kravnivån i högre utsträckning än pojkarna. De minsta skillnaderna mellan pojkar och flickor återfinns i delprov A respektive BC, dvs. muntlig förmåga och läsförståelse, skillnader på 3-5 procentenheter. När det gäller skrivuppgifterna var det närmare 80 procent av flickorna som nådde kravnivåerna medan motsvarande för pojkarna var under 70 procent.

Delprov BC, dvs. delproven som prövade läsförståelse, är de delprov som uppvisar de största skillnaderna mellan elever med förgymnasialt utbildade föräldrar och elever med någon eftergymnasialt utbildad förälder, en skillnad på 16 procentenheter.

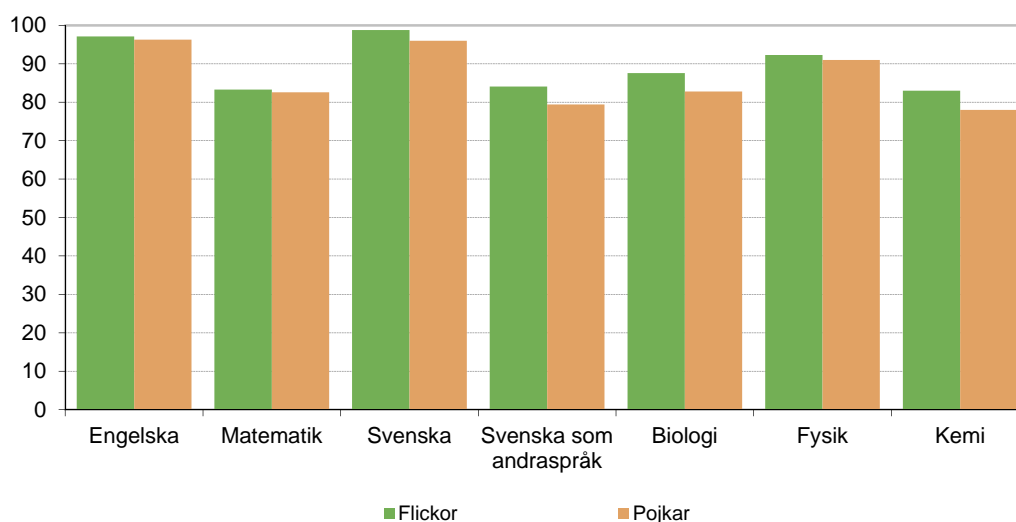
Provresultat årskurs 9

I de sammanvägda provbetygen i svenska och engelska nådde 97 procent av eleverna godkänt, vilket utgör den högsta andelen bland ämnena. Andelen elever som nådde godkänt i matematik är betydligt lägre med 83 procent av eleverna. I svenska som andraspråk är det 82 procent som nådde godkänt. Flickorna nådde godkänt i något högre utsträckning jämfört med pojkarna i alla ämnen och de största skillnaderna finns i svenska, biologi samt kemi.

Av proven i de naturorienterande ämnena uppnådde 92 procent av eleverna godkänt i fysik, 85 procent i biologi och i kemi är det drygt 80 procent av eleverna som nådde godkänt.

Diagram 12. Andel (%) elever i årskurs 9 som har lägst godkänt i det sammanvägda provbetyget

Respektive ämne fördelat på kön, vårterminen 2012

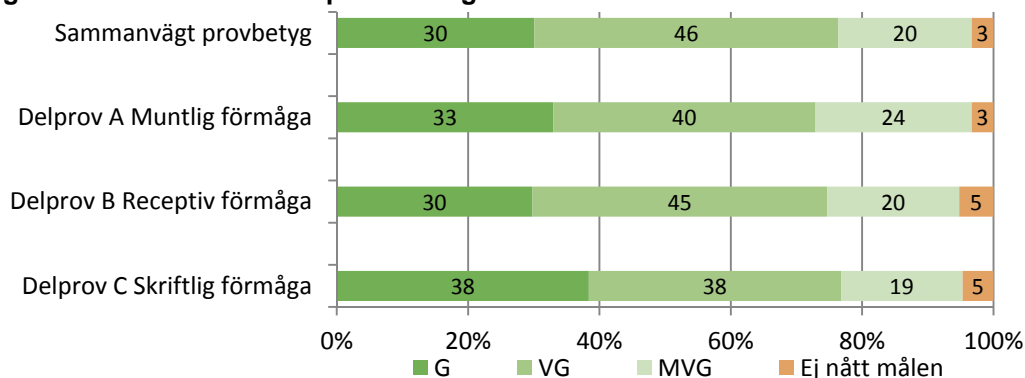

24 (35)
Dnr 71-2012:33

I engelska har det receptiva delprovet högst andel som inte nådde godkänt

I de olika delproven i engelska varierar andelen elever som nådde godkänt mellan 95 och 97 procent. Det sammanvägda provbetyget liksom de tre delprovsresultaten har varit relativt stabila under hela mätperioden men fler elever har succesivt nått godkänt för delprovet i receptiv förmåga under mätperioden. Det muntliga delprovet har lägst andel elever som inte nådde godkänt med drygt 3 procent. I delprovet som avser att pröva främst den receptiva förmågan och i det skriftliga delprovet är det ungefär 5 procent i vardera delprov som inte nådde godkänt.

Diagram 13. Fördelning (%) av det sammanvägda provbetyget och delprovsbetygen i årskurs 9 för ämnesprovet i engelska vårterminen 2012

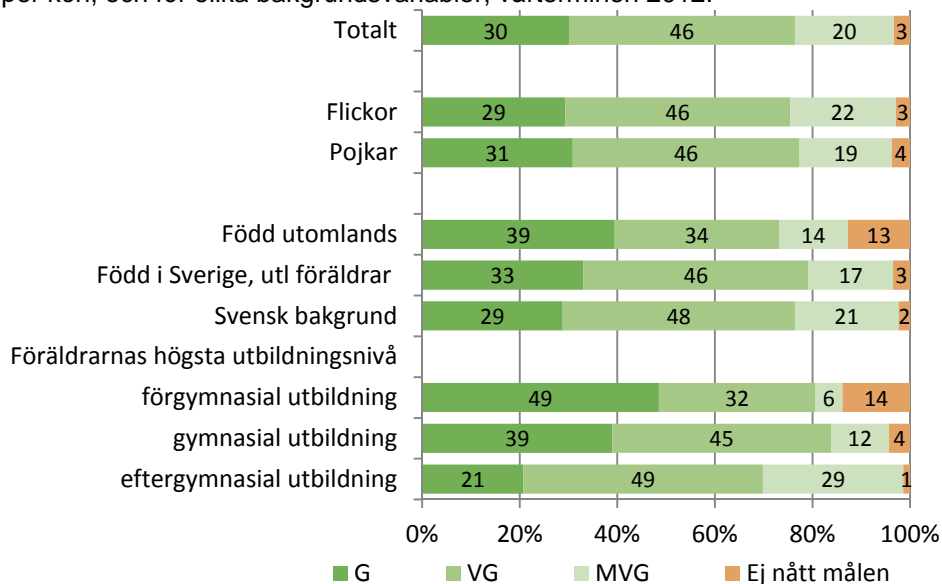

Bland elever som är födda utomlands är andelen som inte nådde godkänt i det sammanvägda provbetyget i engelska 13 procent. Motsvarande andel för elever med svensk bakgrund är 2 procent. Elever med utländsk bakgrund nådde godkänt i lägre utsträckning jämfört med elever med svensk bakgrund i samtliga delprov. Skillnaderna mellan grupperna varierar mellan delproven och störst skillnad är det i delprovet som prövar den receptiva förmågan.

Av de elever vars föräldrar har högst förgymnasial utbildning är det 14 procent som inte nådde godkänt. Motsvarande bland elever med någon förälder som har gymnasial respektive minst en förälder med eftergymnasial utbildning är 4 och drygt 1 procent.

Diagram 14. Fördelning (%) av det sammanvägda provbetyget i årskurs 9 för ämnesprovet i engelska

Totalt, per kön, och för olika bakgrundsvariabler, vårterminen 2012.

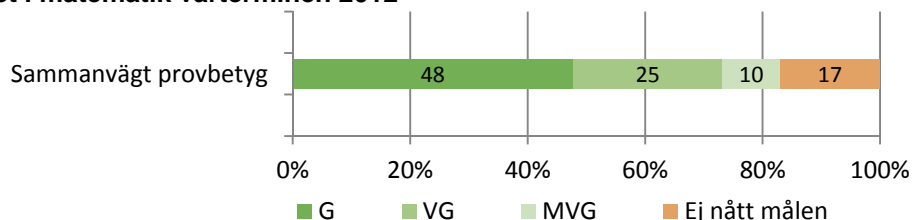

Färre nådde godkänt i matematik

Det är 17 procent av eleverna som inte nådde godkänt i det sammanvägda provbetyget i matematik. I vårens prov uppnådde flickorna godkänt i något högre grad än pojkarna.

26 (35)
Dnr 71-2012:33

Diagram 15. Fördelning (%) av det sammanvägda provbetyget i årskurs 9 för ämnesprovet i matematik vårterminen 2012

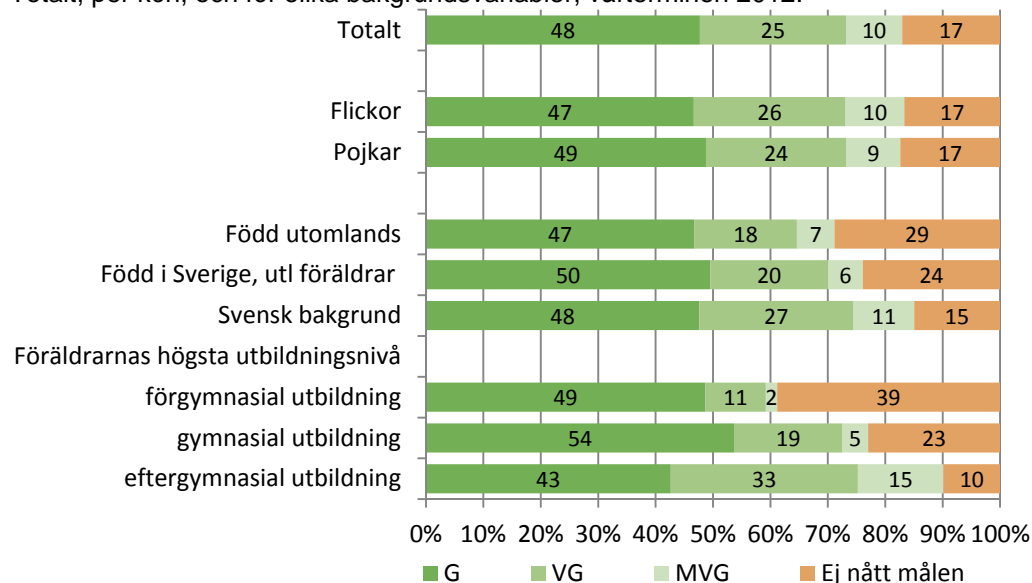

Bland elever med svensk bakgrund är det 15 procent som inte nådde godkänt och av elever med utländsk bakgrund är det 24 procent respektive 29 procent som inte nådde godkänt beroende på om eleven är född i Sverige eller utomlands.

Bland elever med föräldrar som har högst förgymnasial utbildning är det 39 procent som inte uppnådde godkänt i matematik. Motsvarande för elever med föräldrar som har högst gymnasial utbildning är 23 procent. För elever där minst en förälder har eftergymnasial utbildning är det 10 procent som inte nådde godkänt.

Diagram 16. Fördelning (%) av det sammanvägda provbetyget i årskurs 9 för ämnesprovet i matematik

Totalt, per kön, och för olika bakgrundsvariabler, vårterminen 2012.

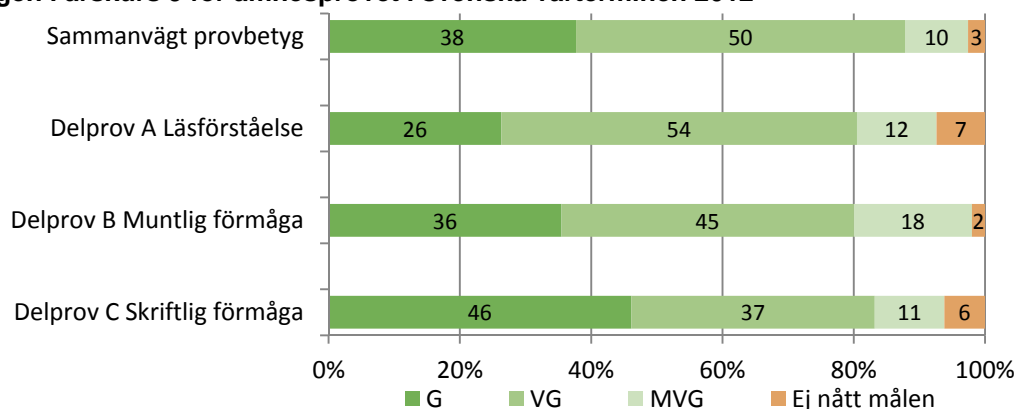

I svenska är läsförståelse det svåraste delprovet

Andelen som inte nådde godkänt i det sammanvägda provresultatet i svenska är nästan 3 procent. Det delprov eleverna klarade bäst är det muntliga delprovet och det delprov eleverna har svårast för är läsförståelsen. I det muntliga delprovet är det 2 procent av eleverna som inte nådde godkänt och i det skriftliga provet är det 6 procent. I delprovet för läsförståelse är det drygt 7 procent av eleverna som inte nådde godkänt.

Pojkarna nådde inte godkänt i svenska i samma utsträckning som flickorna gjorde. Bland pojkarna är det 4 procent som inte nådde godkänt, motsvarande för flickorna är 1 procent. Den största skillnaden återfinns i det skriftliga delprovet, där den uppgår till nästan 7 procentenheter. Delprovet som testar muntlig förmåga uppvisar minst skillnader mellan flickor och pojkar där drygt 1 procent respektive 3 procent inte nådde godkänt.

Diagram 17. Fördelning (%) av det sammanvägda provbetyget och delprovsbetygen i årskurs 9 för ämnesprovet i svenska vårterminen 2012

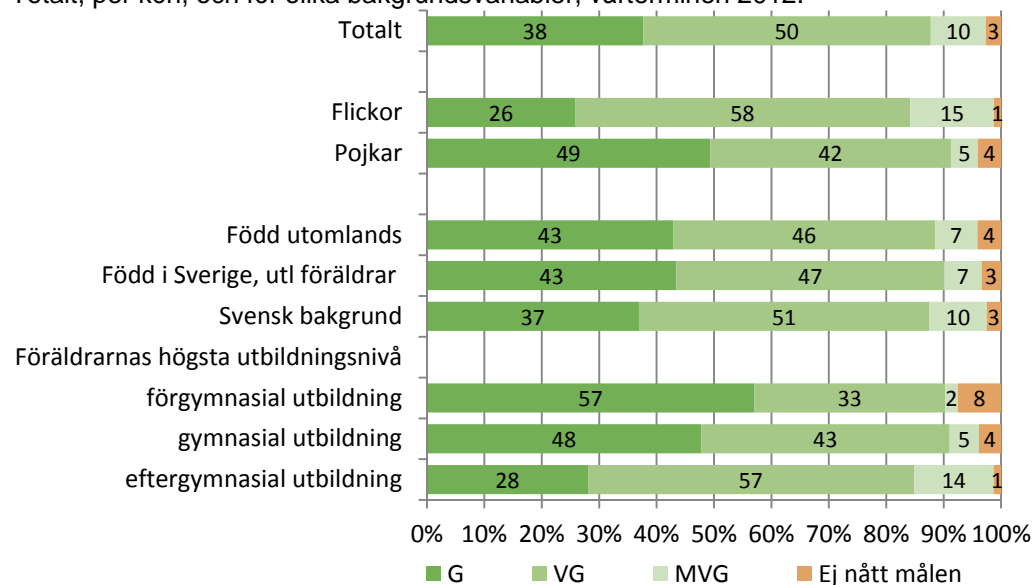
28 (35)
Dnr 71-2012:33

Föräldrarnas utbildningsnivå har stor betydelse för hur eleverna uppnådde godkänt i svenska. Bland elever med föräldrar som har förgymnasial utbildning är det nästan 8 procent som inte nådde godkänt medan det bland elever som har minst en förälder med eftergymnasial utbildning är drygt 1 procent som inte nådde godkänt. Bland elever vars föräldrar har högst gymnasial utbildning är det 4 procent som inte nådde godkänt.

Många elever med utländsk bakgrund läser svenska som andraspråk. Skillnaden i andelen elever som inte uppnått godkänt i svenska mellan elever med svensk respektive utländsk bakgrund är relativt liten.

Diagram 18. Fördelning (%) av det sammanvägda provbetyget i årskurs 9 för ämnesprovet i svenska

Totalt, per kön, och för olika bakgrundsvariabler, vårterminen 2012.

I svenska som andraspråk är variationen mellan delproven stor

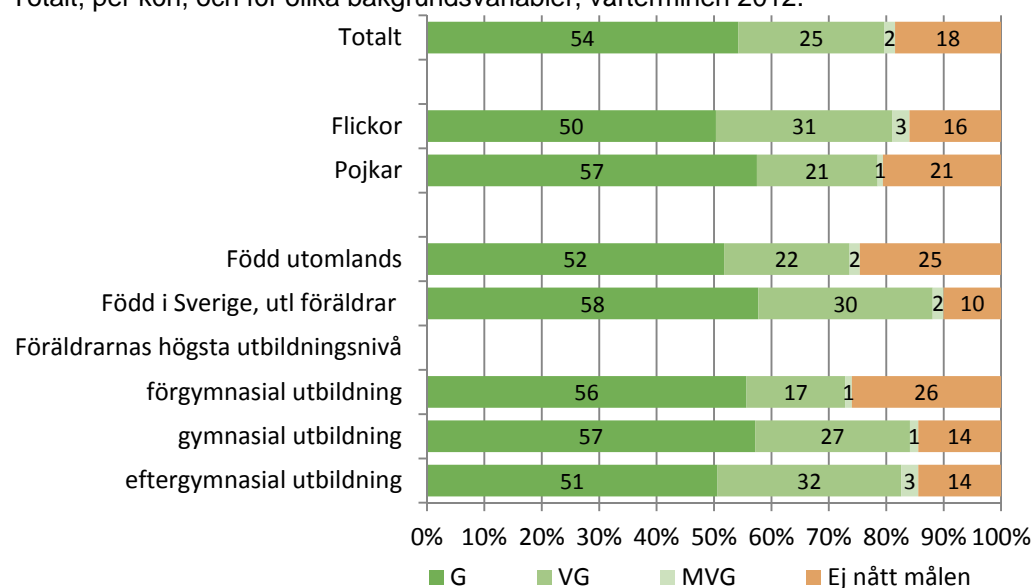
Variationen mellan delprovets resultat är stor i svenska som andraspråk. I delprovet som prövar läsförståelse är det högst andel elever som inte nådde godkänt, 33 procent. Det är 23 procent av eleverna som inte nådde godkänt i delprovet skriftlig förmåga. Flest elever nådde godkänt i delprovet som prövar muntlig förmåga med en andel på nästan 12 procent som inte uppnådde godkänt.

Även i svenska som andraspråk nådde flickorna godkänt i högre utsträckning än pojkarna. I det muntliga delprovet är det minst skillnad mellan könen medan den största skillnaden återfinns i delprovet som prövar den skriftliga förmågan.

Elever som är födda i Sverige eller har föräldrar med lägst gymnasial utbildning har uppnått godkänt i högre utsträckning än elever med utländsk bakgrund respektive elever med kortutbildade föräldrar.

Diagram 19. Fördelning (%) av det sammanvägda provbetyget i årskurs 9 för ämnesprovet i svenska som andraspråk

Totalt, per kön, och för olika bakgrundsvariabler, vårterminen 2012.

30 (35)
Dnr 71-2012:33

Flickor klarade biologiprovet i högre grad än pojkar

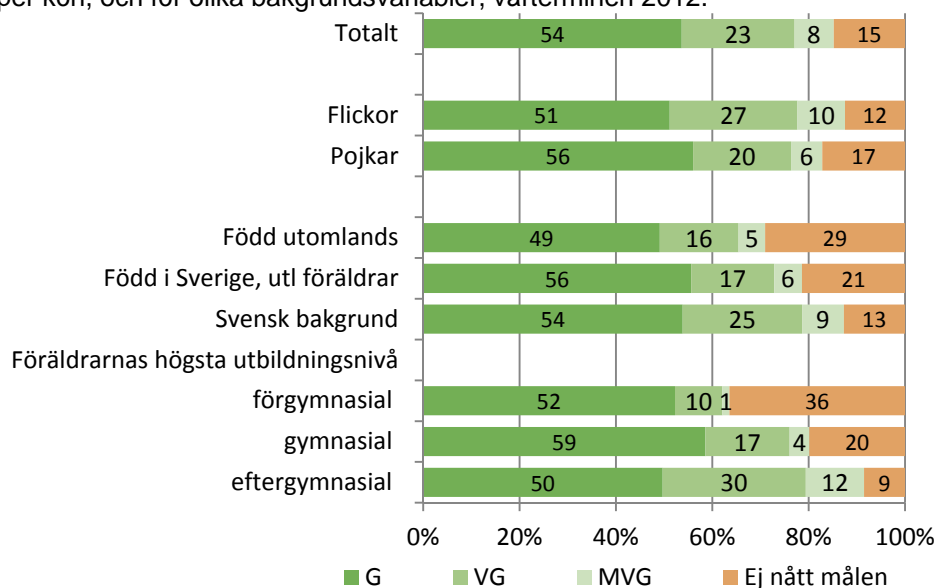
Av dem som genomfört ämnesprovet i biologi är det 15 procent som inte uppnådde godkänt. Resultatet skiljer sig åt mellan flickor och pojkar där andelen som inte nådde godkänt är 12 procent för flickorna och 17 procent för pojkarna.

Av elever med svensk bakgrund nådde 87 procent godkänt. Det är stor skillnad mellan elever med utländsk bakgrund om de är födda i Sverige eller födda utomlands. I dessa grupper nådde 79 procent respektive 71 procent godkänt.

Det finns stora skillnader i resultat mellan elever vars föräldrar har olika utbildningsbakgrund. Bland elever med föräldrar som har förgymnasial utbildning är det drygt 36 procent som inte uppnådde godkänt i biologi. Motsvarande andel för elever med föräldrar som har högst gymnasial utbildning är 20 procent och för elever där minst en förälder har eftergymnasial utbildning nästan 9 procent.

Diagram 20. Fördelning (%) av det sammanvägda provbetyget i årskurs 9 för ämnesprovet i biologi

Totalt, per kön, och för olika bakgrundsvariabler, vårterminen 2012.

Flickor och pojkar klarade fysikprovet lika bra

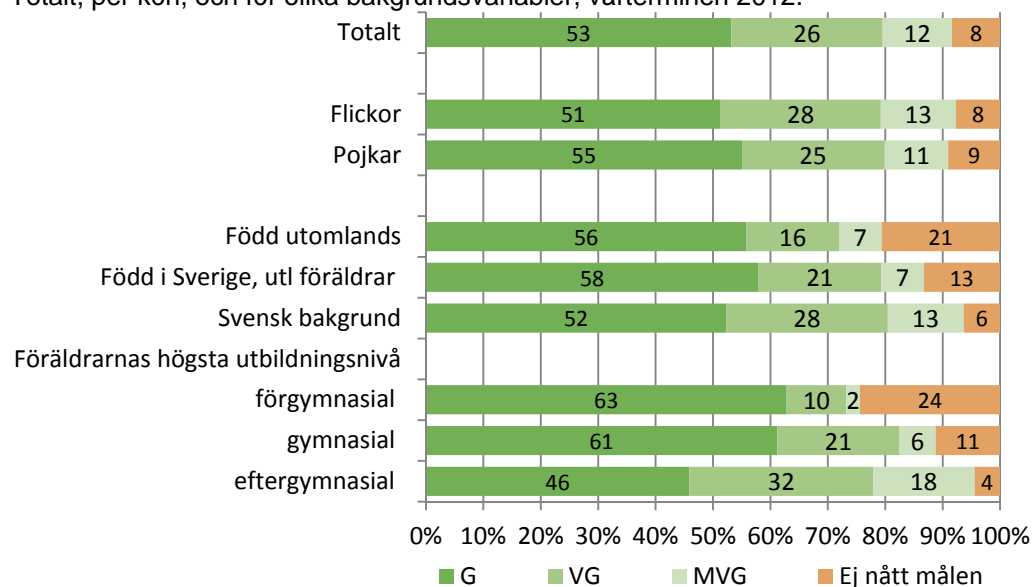
Det är drygt 8 procent av de elever som genomförde ämnesprovet i fysik som inte uppnådde godkänt. Flickor och pojkar klarade fysikprovet lika bra, bland flickorna var det 8 procent som inte nådde godkänt och för pojkarna var det 9 procent.

Bland elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige var det 13 procent som inte nådde godkänt i fysik. Motsvarande för dem som är födda utomlands var 21 procent. Motsvarande andel bland elever med svensk bakgrund var 4 procent.

Av de elever vars föräldrar har förgymnasial utbildning var det 24 procent som inte nådde godkänt, motsvarande bland elever med någon förälder som har eftergymnasial utbildning var drygt 4 procent. Bland elever vars föräldrar har högst gymnasial utbildning var det 11 procent av eleverna som inte nådde godkänt.

Diagram 21. Fördelning (%) av det sammanvägda provbetyget i årskurs 9 för ämnesprovet i fysik

Totalt, per kön, och för olika bakgrundsvariabler, vårterminen 2012.

32 (35)
Dnr 71-2012:33

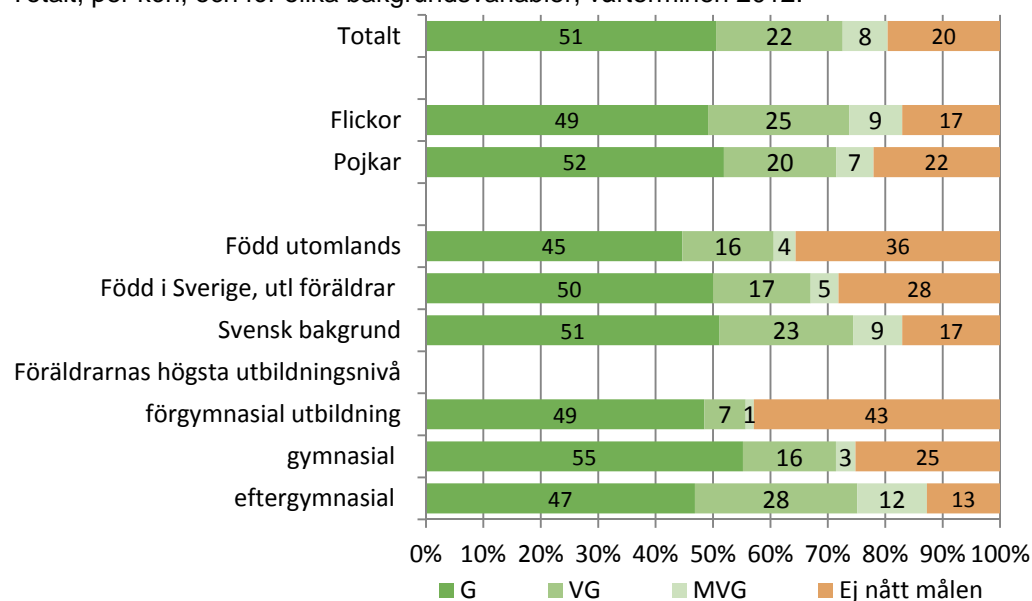
Kemiprovet har lägst andel godkända av NO-proven

Det var nästan 20 procent av eleverna som genomfört ämnesprovet i kemi som inte nådde godkänt. För flickor var det 17 procent som inte uppnådde godkänt och för pojkar 22 procent. Bland elever med utländsk bakgrund var det 28 procent respektive 36 procent som inte nådde godkänt beroende på om man är född i Sverige eller utomlands, jämfört med 17 procent bland eleverna med svensk bakgrund.

Föräldrarnas utbildningsnivå har stor betydelse för hur eleverna uppnådde godkänt i ämnet. Bland elever med föräldrar som har förgymnasial utbildning var det 43 procent som inte nådde godkänt medan det bland elever vars föräldrar har högst gymnasial utbildning var 25 procent. Bland elever med minst en förälder med eftergymnasial utbildning var det 13 procent som inte nådde godkänt.

Diagram 22. Fördelning (%) av det sammanvägda provbetyget i årskurs 9 för ämnesprovet i kemi

Totalt, per kön, och för olika bakgrundsvariabler, vårterminen 2012.

Stora skillnader mellan kommunerna

Det finns en stor spridning i resultaten för de nationella proven mellan kommunernas skolor. I årskurs 9 fanns de största skillnaderna i ämnesprovet i matematik och av eleverna i kommunens skolor var det en spridning på 43-100 procent som uppnådde godkänt i det ämnesprovet. Eftersom respektive ämnesprov i biologi, fysik och kemi har utförts av ett urval skolor, som är representativa för riket, går det inte att jämföra resultat mellan olika kommuner.

Även i årskurs 3 återfanns den största spridningen i matematikprovet, mellan 24 och 97 procent av eleverna i kommunens skolor nådde kravnivån på alla delproven i ämnet av de som genomfört alla delproven. I årskurs 6 var spridningen större i ämnesprovet i svenska än i matematikprovet, i svenska fanns en spridning mellan 29-100 procent medan matematiken hade en spridning mellan 43 och 97 procent.

Genomgående är det en större andel elever i kommunala skolor som inte uppnådde godkänt för proven jämfört med de fristående skolorna. Dock är det något fler elever i årskurs 3 i kommunala skolor som har uppnått kravnivån på alla delprov i matematik jämfört med de fristående skolorna. Dock är skillnaden liten, 70 procent i fristående skolor jämfört med 72 procent i kommunala skolor.

Bakgrund

De nationella proven genomfördes första gången vårterminen 1998 i årskurs 9 och finns sedan dess i ämnena engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk.

Vårterminen 2009 tillkom ämnesprov i årskurs 3 i matematik, svenska och svenska som andraspråk. Samtidigt utökades ämnesproven i årskurs 9 med de naturorienterade ämnena biologi, fysik och kemi. Varje skola och elev gör enbart prov i ett av ämnena biologi, fysik och kemi.

I årskurs 6 tillkom ämnesproven matematik, engelska, svenska och svenska som andraspråk vårterminen 2012.

Syftet med de nationella proven är i huvudsak att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Resultaten ger underlag för skolor och huvudmän att analysera i vilken utsträckning kunskapskraven uppfylls. De nationella proven kan också bidra till att konkretisera kursplanerna och ämnesplanerna. Det är läraren som bedömer de olika delproven med hjälp av instruktioner och anvisningar om kravnivåer. Det är svårt att jämföra provresultaten mellan olika år eftersom det är olika uppgifter i proven från år till år tillsammans med att provet inte prövar elevens kunskaper mot hela kunskapskravet.

Insamling av ämnesprov

Mellan 1998 och 2002 samlades resultaten från ämnesproven årskurs 9 in från ett urval av skolor. Sedan 2003 samlas resultaten in för samtliga elever. Varje ämnesprov i årskurs 9 består av tre alternativt två olika delprov och i varje ämne får eleven ett sammanvägt provbetyg utifrån delproven. För att få ett sammanvägt provbetyg måste eleven ha genomfört samtliga delprov. Eleverna får även delprovsresultat i ämnena engelska, svenska och svenska som andraspråk.

För våren 2012 efterfrågades resultat från 4 sammanvägda provbetyg tillsammans med 3 delprovsbetyg i vardera svenska och engelska, i årskurs 9. I årskurs 3 efterfrågades 15 delprovsresultat (7 delprov i matematik och 8 delprov i svenska eller svenska som andraspråk). Motsvarande för årskurs 6 var 11 delprov (4 delprov vardera i matematik, svenska och svenska som andraspråk samt 3 delprov i engelska).

Olika redovisningssätt för årskurserna

De nationella proven i årskurs 9 är betygsgrundande och en sammanfattande bedömning görs i varje ämne. Delprovsresultaten och de sammanvägda provbetygen redovisas för respektive betygssteg G, VG, MVG tillsammans med ej nått godkänt för de elever som genomfört delprovet respektive ämnesprovet. Resultaten för respektive delprov i årskurs 3 och årskurs 6 redovisas som nått kravnivån respektive ej nått kravnivån för delprovet för de elever som genomfört

delprovet. Det innebär att det finns ett sammanvägt provbetyg för varje ämnesprov i årskurs 9 vilket det inte gör i årskurs 3 och 6.

För att ge en sammanfattande bild av respektive ämnesprov i årskurs 3 och 6 har ett mått tagits fram som grundas på hur stor andel som uppnått kravnivån på alla delprov i respektive ämnesprov för de elever som genomfört alla delproven inom respektive ämne. I och med att det sammanfattande måttet i årskurs 3 och 6 inte är framtaget på samma sätt som för årskurs 9 är respektive resultat inte helt jämförbara med varandra.

Vid användning av olika resultatmått på lokal- respektive skolnivå kan det ibland bli problematiskt att tolka resultaten då andelarna beräknas på få elever. Det kan även behövas kompletterande information för att kunna finna orsakssamband och förklaringar.

Urval av skolor för ämnesprov i biologi, fysik och kemi

För att tilldela skolor ett av de tre ämnesproven i biologi, fysik och kemi gjordes tre urval som vardera var representativt för den totala elevgruppen i årskurs 9. I urvalet tas hänsyn till viktiga redovisningsgrupper som föräldrarnas utbildningsnivå, svensk/utländsk bakgrund¹ och huvudman. I syfte att sprida de största skolorna jämnt över de tre urvalen tas även hänsyn till dessa skolor.

I urvalet för skolor som skulle genomföra fysikprovet ingick 541 skolor. Av dem var det 18 som inte rapporterade in några resultat vilket kan bero på att de inte genomförde provet. Motsvarande bortfall på skolnivå var för kemi 17 av 522 skolor och för biologi 18 av 553 skolor. Det innebär att bortfallet på skolnivå ligger på drygt 3 procent för de tre ämnena biologi, fysik och kemi.

Statistik på Skolverkets webbplats

Uppgifterna i promemorian är hämtade från tabeller som finns på Skolverkets webbplats www.skolverket.se under Statistik & analys/ Statistik/ Grundskolan/ Provresultat. Resultattabeller för ämnesproven i årskurs 3 och årskurs 6 finns både baserade på samtliga elever som gick i årskursen läsåret 2011/12 samt på de elever som genomfört respektive delprov.

Uppgifter i Skolverkets databaser

I Skolverkets databas Jämförelsetal finns uppgifter för kommunala huvudmän och i databasen SIRIS finns uppgifter på läns-, kommun- och skolnivå tillsammans med riket. I databaserna redovisas resultaten baserade på samtliga elever i årskursen.

---

¹ Elever med utländsk bakgrund avser elever födda utomlands samt elever födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands.